

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
Piacsor **452** szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár osztrák ért. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Elfűzetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL :
 Középutca. STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, május 5-kén 1862.

(D) Ha az olasz kérdés ügyében az angol, francia és olasz hatalmaságok magatartását észleljük, valami titokszerűséget látunk azon, s kénytelenek vagyunk azt gyanítani, hogy az olaszegység kérdését diplomáciai egyezkedésekkel, s illetőleg állatásokkal kívánják tényre változtatni, mi ha nem sikerül, kényszerítő rendszabályok következnek. Mindenesetre az eldöntés perczei közel vannak.

Az utóbbi tudósításokban feltűnő az, hogy a nápolyi brigantiság megszüntetésére, s annak a római területből eredett forrása bedugására a francia római fedezet a nápolyi olasz hadsereggel össze kezdett működni, a mely körülmény már is tetemesen kezdé csüggeszteni azon reményeket, melyeket a nápolyi exkirály pártolói a tavasz alkalmára tervelt nápolyi nagyszerű zavarokban helyeztek.

A római kérdés kezd előtérbe nyomulni, s addig Velenczéről hallgatnak. Emlékezhetünk, hogy Jeromos herczeg heves beszédének is sulya Rómára esett, Velence nagy részbeni mellőzésével.

Minden arra mutat, hogy Kossuth tavalyi azoni állítása, hogy az olasz egység kulcsa Velenczénél volna, nincs elfogadva sem az angol, sem a francia diplomaták által, Ratatzky pedig alig lehet egyéb, mint az olasz kérdés ezen két protectora irányának s szándékának érvényesítője.

Szinte világosan lehet látni, hogy a főcél a nápolyi reactio tehetetlenné tétele, s ezáltal a szomszédos pápai területre könnyebben gyakorolható erkölcsi és fizikai nyomás kivitele, mely által célszerű szerződésekre lehetne végre is kényszeríteni a kath. kereszténység papi fejedelmét, azon világi hatalom kérdésében, melyre nézve ő szentsége maga kinyilatkoztatá minapi allocutiojában, hogy az nem dogma.

És talán már ezen egyezkedések meszszebbre is haladtak, mintsem a mennyire azokat a fürkésző Fama istenségének leleplezni ekkorig sikerült s valószínű, hogy a diplomácia sokkal többet tud már e kérdések titkairól, mint a mennyit a napi irodalom a posták és telegrammok szárnyain szétröpíthet.

Legalább is nagyon feltűnőnek tetszik azon utasítás, melyet közelebből a római osztrák követ kapott Bécsből; mert ha a francia lapok tudósításainak hinni lehet, ezen utasítások azt teszik báró Bachi kötelességévé, hogy a bibornok Olaszországgal egyezkedési törekvéseinek ellene munkáljon.

Tudjuk, hogy a pápai „non possumus“ hőse éppen kiválólag Antonelli bibornok volt, ki a pápa világi hatalma mellett mindekkorig a legmakacsabb magatartást követte; hogy most az osztrák diplomaták a bibornoknál kibékülési törekvést vettek észre, ez nagyon feltűnő jelenség.

Ha a pápa erkölcsi hatalmát sikerül a diplomatiának Olaszország egységével összhangzásba hozni, vagy jobban mondvá, kibékíteni: akkor természetesen mindazon ellentérekvések és ellenagitatiók, melyekre a még ekkorig Victor Emanueltől független pápai terület alkalmas térül szolgált, elfogják veszteni belső terrenumokat, s Olaszország oly állásba jut, hogy ezen elv védői ellen külső háború által léphet föl. Egy ily külső háborúra képes lesz Olaszország, mielőtt egy lesz; s akkor természetesen fog felmerülni Velence kérdése.

E kérdés Olaszország inye szerinti megoldására nézve pedig természetesen a főkérdés az lesz: mennyire sikerül az olasz egységi politikának Ausztria belső zavarait mindaddig fenntartani, s a belső kibékülést és egyetértést akadályozni?

Ha e kérdés föltesszük és megfontoljuk, könnyen rámehetünk arra is, hogy Bonami Price urat, mint az olaszegység propagandistáját üdvözölhessük, s hogy a francia lapok némelyikének utóbbi nyilatkozatait Ausztria egységeisége mellett — kimagyarázhassuk.

Ott, hol a hírlapok az ország diplomatiájának
akkora befolyása alatt állanak mint Franciaország-
ban, nehezen lehet minden barátságos szózatra nagy

következtetéseket építeni, kivált ha ez irány az addigival ellenkezik.

De hagyjuk a kérdés ez oldalát.

Ugy látszik, hogy a b. Bachnak adott utasítás lehető következményei sem fogják a francia kormányt készületlenül találni, s már egy igen fontos röpirat jelent meg, mely a pápai ismert „non possumus“ esetére bekövetkezhető magatartásra nézve világot vet.

Ezen röpirat a hirhedett francia rendőr Pietri tollából ered, s a csacska hírlapok azt beszélik, hogy Napoleon tudtával, s előleges megvizsgálása után adatott közre.

E röpirat kiemeli, hogy a római kérdés nem idézhet többé Franciaországban nyugtalanságokat, s miután a pápa is kijelenté, hogy a világi hatalom nem dogma, hanem csak is a pápai hatalom függetlenségének biztosítéka; ha ezen biztosíték más-kép megadatik, akkor az egyházi hatalom nincs veszélyben. Az egyházi hatalmat sem a katolikus Olasz-, sem Franciaország nem fenyegeti; de az utóbbi nem tűrheti, hogy Róma az összeesküvések örökös tüzhelye maradjon, s hogy a római nép a francia fedezet miatt fölségi jogainak gyakorlatá-ban gátoltassék. A világ semmi hypothesisei se változtathatják a helyzetet. Az olasz egység szük-ség Olaszországra s biztosíték Franciaországra nézve.

A rópirat főajánlata oda megy ki, hogy a francia csapatok hagyják el Rómát, vagy együttesen fedezzék az olasz király seregével. Ez eszme öszhangzik Palmerston eszméjével, s míg a bécsi lapok azt hitték, hogy Palmerston nyilatkozata vagdalózás a francia fedezet ellen: úgy látszik, hogy az éppen arra való volt, hogy Napoleonnak ürügye legyen kivonni seregeit, s ezen rópirat irányra mutatja, hogy a francia politika attól sem lesz idegen.

És azt is hiszik, hogy ha a most kísérletben levő kiegyezkedési feltételekre megint „non possi: must“ mond a pápa, ki is fognak vonulni Rómából a francia csapatok a nélkül azonban, hogy osztrák vagy spanyol interventiót engednének. Így könnyen sejtethő, hogy a pápa korábbi ellenszegülése csak siettetni fogja a kérdés végkifejlését.

Pietri senator rōpirata.

„A francia politika és az olasz kérdés“ című röpirat következőleg hangzik: „A felirati vitaközlés élénk volt. A rá következő szavazat még szorosabba fűzte a Franciaország és császára közt fennálló kapcsolatot. Franciaország sem scepticus, sem zsidbadt; sőt ellenkezőleg, érdekeit és méltóságát tartva szem előtt, kormányát lépésről lépésre követi.

E vitatkozásoknak mind meg volt a maguk haszna. Nem romboló viharos villámok törtek ki azokból, hanem találó igazságok jöttek nyilvánosságra. A kormány jól tudá, hogy midőn tetteinek bírálatára a nyilvánosság ítélőszékét felhívta, valamennyi ohajjal hozzá fognak toladodni, valamint a hasznos tanácsokkal és szükséges intésekkel is. Vajjon nem az ország hangulatát képviselik-e ezen résztint jogos, résztint túlzó beszédok? Az ország és a kormány így egymást kölcsönösen felvilágosítják és így tartós kapcsolatban maradnak, s így a szabadság folytan nem fogja senki összetéveszteti a nemzet akaratával egyes coteriák önfeljtséget. A császárság erős és erejének tudatában van. A vitatkozás erélyét megerősítette, a helyett, hogy meggyengítse. Franciaország tudatja ezt és Európa nem ismeri félre. Csak a gyenge kormányok nem vetik bizalmukat az általános hangulatba, hanem inkább az általános hallgatás és a parlamentarizmusba. A senatus és a törvényhozótest szónoki szabad nyilatkozataikkal, még ha tulbajtottak is, inkább megnyugtatták a belügyek iránt a belátó kedélyeket, mintsem felizgatták. A mi a külügyeket, névszerint a kezdetben oly bonyolódott, most oly egyszerű római kérdést illeti, ebben minden nehézség elenyészett. A hol előbb vallási akadályokkal véltünk találkozni, most pusztán politikai viszály szabályozandó. Az államférfiak a theologusoknak, még a casuistáknak sem hagytak több mondanivalót."

Iró jellemezvén a senatusbeli szónoklatokat, így folytatja: „A római kérdés tehát nem támaszthat többé komoly nyugtalanságot a katolikusok lelkiismeretében. Egy év óta igen lassan haladtunk előre, de mégis előre haladtunk. Lássuk csak:

A főpapak naponként szenvedélyes beszédekert tartottak a pápaszék világi ügye mellett, s a megdöbbsnt kátholikusok mind csak az olasz király tevékenységéről és a császár mozdulatlanáságáról beszélték, s heves kifakadásoknak cöljéja a kedélyeknek a császári kormány ellen ingerlése volt. És mi volt e keresztcs hádjárat kövctkezőse?

A főpapok kétségtelenül azon meggyőződésben, hogy egy elveszett ügyért eleget tettek, végre hallgatásra szánták magukat, s az őket követő elégtelennek némileg megnyugodtak. A feliratnak csaknem egyhangú megszavazása e szenvedélyességektől megmentett.

Míg e szövetségesek fegyverüket letették, a közvélemény elismerte, hogy az olasz mozgalom csupán a külföld elleni ellenmozgalom, melyet Franciaország támogat, s hogy néhány fejedelem bukása tulajdonképen Ausztriávali összeköttetésük jogos büntetése. A mi a szent atyát illeti, zászlóink védelme alatt, az újjáalakult Itália legnagyobb veszelmére, még néhány várost visszatartott, melyeket később elveszített. A pápa maga elismerte egyik közelebbi beszédében, hogy a világi hatalom nem dogma; s hogy függetlenségét csak a jelen körülmények közt biztosítja. E szerint a kérdést maga a pápa legfelsőbb tekintélye által megoldotta. Ha a pápa függetlensége biztosítva van, a világi hatalom megszűnhet, a nélkül, hogy ez egyházi hatalmának lelkisebb rövidségére lenne.

Tulajdonképp, kinek is engedelmeskednek a jámbor laikusok, kinek vannak alárendelve a katolikus világ papjai és püspökei? Azon kis világi uralkodónak-e, kinek állami lassankint a bivek ajándékaiból alakultak, vagy ama hereziás pápák által szaporítottak, kik sisakkal fejűknek és karddal kezükben vonultak be az elforgat városokba? Nem; bódolataikat a lelki uralkodó, sz. Péter utóda, a püspökök püspökének, lábaiboz hozzák. A katolikusok mindenesetre feliundulhattak a pápai szék megpróbáltatásain; de most már tudják, hogy az egyház alapköve nem dől le, s csupán a földi épület van bedűlőfélben.

A pápaság világi hatalma nem tarthatja fenn magát a jelen körülmények közt — írja Döllinger a kereszténység eredete tudós szerzője, a bajor katolikus clerus fénye. A jeles tanár nézete szerint — oly nézet, mely annál kevésbé lehet gyanús, mivel a nevezett könyv egyszersmind dioséneke a pápaságnak és megtámadása a protestantizmusnak — a jeles tanár nézete szerint, mondjuk, ideje lenne, hogy az egyház ismerje el a tudományt, a nélkül, hogy a hit isteni kincseiről lemondana; szüntse meg a vétkektől tisztán politikai bűnnek tartani, s foglalkozzék kissé többet a lelkiismeretek vezetésével, mint a lotteriák kezelésével. Minő szomorító látvány, látni, hogy a szent szék lelki hívása a világi hatalomhoz tapadó minden lehető visszaélésnek megszeplősítéi! A világi és az egyházi uralom elkülönzésének elve kölcsönözte mindig a pápaságnak azon természetfeletti hatalmat, hogy a lelkeket megszabadítsa azoktól, kik csak a testnek parancsolnak.

Van-e szükség még több bizonyítványt idézni arra, hogy sem a katolikus Italia, sem a katolikus Franciaország nem fenyegetik a pápa lelki főuralmát?

Mi forog most kérdésem? Megtudni azt, vajjon türheti-e Franciaország, hogy Róma az összeesküvések tüzpontja maradjon, s hogy vajjon azon pusztá ténynél fogva, hogy a francia csapatok Rómában vannak, le kell-e mondania a római népnek souverainitási jogáról. Arról mindenki meg van győződve, hogy a szent széki világi hatalma önmagától őszedül. Tanácsosainak hajthatlan makacssága minden kiegyezkedést lehetetlenné tesz, sőt annyira mennek, hogy a kiegyenlítési mód felett velünk tanácskozásba bocsátkozni is vonakodnak. Mikép lehet megmenteni oly kormányt, mely mindent követel, mitsem ad, mely inkább elmerül, mintsem a podgyászokból a hullámokba dobná! A status quo mellett maradjon-e a francia kormány? És ha Rómából csapatát kivonja, nem fogják-e minden oldalról megtámadni?

Mit, — mondják a világi hatalom védői — hát Piemontnak szabad volt a Mária királyba betérnie, s a pápai hadat halomra döntenie, a francia császár hátrétközése (désaven) daczára? a császárnak egy szava, egy ítése mindent megáldhat vala. Mit tettek a francia csapatok Rómában?

Szükségtelen — mondják másfelől az olasz ezségpártiak — a pápának Rómát és körét megtartania, ha tartományai legszebbjeit elvesztette. Egyébiránt lehetetlen a római nép nyakára oly kormányt feltolni, melyről semmit sem akar tudni. Tette-e valaha népeért e kormány valamit? Követte-e Franciaország önzetelen tanácsait? Semmit; sem amnesztiát nem adott, sem a hivatalok világiásítását, sem a törvények, sem a pénzügy reformját nem létesítette. Régi hagyományait mind megtartotta, s most a politikai életben egy dogma módosíthatatlanságához ragaszkodik.

E magaviselet ennél fogva sem Franciaországot, sem a császárt nem bszantotta. A császár valóban nem mutatott elég kitartást és tiszteletet oly hatalom ellenében, mely vallásos fensősége által oly gyakran pótlá a politika

nyomorát. A francia kormánymind megtegy a pápai világi hatalom védelmére, de azt önmaga ellen meg nem védheti. A császár nem hagyhatja csapatait a bizonytalanra Romában, sem az olasz tartományokat gyűlölt jármuk alá vizsgálja nem tereheti. Tán igen sokat tevének egy elveszett ügyért; de nem engedheték meg, hogy Ausztria Romagnában előlnekvágjon, s hogy bizonyos izgatott az eszmék által előkészített és az idő által kifejtett fejlődéseket elidőlenítsék. Midőna végzeteljes pillanat megérkezett, Franciaország nem fogott észelősen a felkelt népek elnyomásához sem pedig ijesztgetések által az olasz egységi munkálatoznak szünetet nem akart parancsolni.

A világ valamennyi szónoklása és hypothesisa nem fog változtatni a helyzeten. Az egység jelenleg szükségességgé vált Italiára és biztosítékká Franciaországra nézve. Ausztria

szakmányát lesi, és valóban mivé lenne Olaszország jövője egység nélkül, mely erejét megszásszorozza. Jól tudjuk, miszerint azon csapás, mely szövetségeinket szíven találta, saját hazánkat is végtelenen érintette. A politikai előrelátás csak úgy biztosít tartós békét, ha történelem tanáiból hasznos merít. Most, midőn a hódító politikával felbagyott, bátran hivatkozhatik Franciaország I. Napoleonnak 1813-ban mondott szigorú, de igazságos szavaira: „Az osztrák kabinet politikája nem változik. Szövetség, házasság menetét feltartoztatják, de más útra nem téríthetik. Ausztria semmire sem mond le, a mit átengedni kénytelenítve van. Ha gyengébb fél, akkor a béke, melyhez folyamodik, csak fegyverszünet; midőn aláírja, már új háborúra gondolt.

Ha Róma megszállása tovább is tartani fog, a császári kormány azon gondolatot fogja kelteni, hogy a római kérdés, noha ngyszólván minden oldaláról át van lyuggatva, mégis elég vihart rejt magában; továbbá hogy a trónvesztett fejedelmek és az ellenszenvű pártok felbátorítottan arra, hogy mindkét Szeiellában folytassák az izgatást, várva az órát, melyben álarcaikat levetve, nyíltan felléphetnek ellentük.

Úres fenyegetések! Italia készen van, elismerte Franciaország, Anglia, Belgium, Portugallia s megfizette a porosz képviselőház szavazata; véde van pedig a be nem avatkozás elvének fogva Spanyolország rossz akarata és Ausztria boszúja elől.

Franciaország 14 éven át tartotta baráti kézzel korlátok közt a türelmetlenséget és izgalmat; nem kötelezte magát arra, hogy a római nép meggyőződését állandóan elnyomja. Ezenfelül pedig csapatainak Rómából kivonulása sem absolutistius reakciót, sem forradalmi rázkódást nem idézne elő. Ausztria még nincs elkészülve, hogy a küzdelmet ismét megkezdje; a mi pedig az olasz hazafiakat illeti, még a legfellengőbbek is, saját rovásukon eléggé megtanulták, mit ér az értelmes mérséklet. A csoportosulások és összecskítések már nem vezetnek célhoz; de általános mozgalomnak, melyet igazságos ügy kelt, végre mégis győznie kell.

Azt állították, hogy ha csapataink Róma egyik kapuján kivonulnak, a masikon a forradalom nyomul be, a pápa s a bibornokok személye a brutalitás martaléka lenne, s a demagogia Velence ellen támadást intézne, mit Franciaország nem fogna támogatni.

Mindettől nincs mit tartani. A forradalom eszméi be vannak végezve, s az olaszok jól tudják, hogy hazájuk egysége csak a szívek egységéből állhat elő. Italia, mely a multat nem felejtte el, nem ámitja magát a jelen-, s nem akar játszani a jövővel: az idegen uralom Itáliában mindig a vizslát büntetése volt sat.

Miképen dönthető vesélybe csapataink elvonulása a pápát és a bibornokokat? Róma nem rablóbarlang. Sőt inkább úgy tudjuk, miszerint a néptörzsek szelleme, a szépművészetek befolyása, a kitűnő idegenek látogatása, neveltek és művelték az örök város, az értelmiség, a nagyság és szentség fővárosának szellemét. A rend elemei ott mindig elég erősek lesznek arra, hogy szükség esetén néhány rendező kibágását meghiusítsák. A francia csapatok elvonulása előtt, minden lehető elővigyázati intézkedést megtesznek, s Victor Emanuel csapatai az első jeladásra öröködni fognak az egyház feje felett, kit közösen megállapított biztosítékok és saját jellemének sérthetlensége különben is eléggé megrávnak. Vagy tán az 1848-iki kibágásokat és a szent atya menekülését állítják fel kifogásul?

Ha Róma egyszer az olasz királyság fővárosa lett, ilyenektől legkevésbé sem lehet tartani: akkor valamennyi olasz kívánsága be van töltve. Rómának középpontjává, fővárosává kell lennie a nagy olasz egységnek. Ezen sarkallik az egész dolog.

Itt idézetek tőven író Cavour és de Maistre irataiból, folytatja: Önök — ezt fogják nekünk ellenvenni — szem elől tévesztik, hogy a demagogok javíthatatlanak. Hát fel akarják Rómát nekik áldozni?

Néhány izgató befolyása csupán a római szék sajnálandó makacsságából ered. Ha Italia egysége Róma fővárosával helyre állt, mit tehetnek akkor a pártok és pártosok? Hogy némi népszertűséggel bírnak, az onnan van, mert hevesen követelik azt, a mit Italia mérséklettel kíván, s mert e miatt ideiglen egyet értenek vele. Szenvedélytől lángolva s másokat is arra gyújtva, néha valami gyanus vállalat miatt aggasztanak; de a mely nap a haza azt valószínű, a mi törekvéseikben igazolható, az naptól fogva eltűnnek a nagy nemzeti árban.

Az olasz háboruban volt ez izgatónak befolyása; sőt egy pillanatig kizáró szabadalommal látszottak birni a nemzeti hír pengetésére. Olaszország egyik határától a másikig mindenütt ellenállhatatlan hatalommal az Ausztria elleni nagy háborút sürgettük.

De a francia császára és Piemont királya alig rántottak kardot, és vége volt a pártosok befolyásának. Ez értelmes és tetterős férfiak nagy része inkább állt az olasz királyság hivatalos támaszai közé, semhogy egyenkint, rendetlen befolyást gyakoroljanak sat.

Ha Róma szabaddá és Olaszország fővárosává lett, akkor a szent atya inkább mint valaha lelki fejedelem, és uralkodója azon szellemi birodalomnak, melynek a megváltó végtelen kiterjedést és végnélküli tartamot ígért. Nem talál-e elégtételt még a határtalan és legmagasabb dicsvágy is, ha a püspököket beigtathatja, a katolikus világ valamennyi jó eselekedetét vezérrelheti s az élet igéjét hirdetheti, mely Rómából az egész földgömbre terjed? Mik még az abszolút előjogok, a földi hatalom, ha e mindenható, ez istentől származott investitúrát összehasonlítjuk?

És ne felejtjük, hogy e végtelen egyházi hatalom 30 év óta még inkább terjedt, nem azért, mert lényeges jellemet változtatott meg — miután ez változhatlan lényegű — hanem, mert bizonyos tekintetben, néhány katolikus állam újabb szükségletei szerint, fenyítő szigorát enyhíté.

Itt ez állítás történelmi bizonyításai következnek s aztán folytatja:

Beszéltek a pápának egy, Spanyolországhoz vagy Ausztriához intézhető szövegéről s e két hatalmasság egyestől közbenjárásáról.

Hogyan indokolna Spanyolország vagy Ausztria ily beavatkozást? A világi hatalom ügyét akarnák-e védeni? Ez annyit tenne, mint tagadni a római oep souverainitását, oly souverainitást, melyet Franciaország — ezt jól tudják — a benemavatozás elve által elismert és szentesített, s melynek annál inkább elismerést kell szerezniük, mert alapelve saját alkotmányunknak. Spanyolország és Ausztria bizonyosan nem igényelnék, hogy a szellemi hatalom függetlensége és méltóságaért, valamint a pápa személyeért többet teheszenek, mint mi tettünk, teszünk és tenni fogunk. Tizenégy év óta — kell-e ezt mindig újra mondanunk? — állunk őrt a vatikán előtt, barátságos közbenjárásunk díjánul egyebet nem kívánva, mint egy kis bizalmat és szeretetet; és ő szentségétől csak akkor szándékszunk bucsítani, ha személye sérthetlenségét s egyházi hatalma szabad gyakorlatát tökéletesen biztosítottuk.

Hát ha ő szentsége azon képzeletben, hogy hadaik kivonulása védelem nélkül hagyja, Rómából távoznék? Megélnék a fájdalom, hogy a hívők közös atyját a világon vadorolni látnók. De fölizgatná-e ő Európát és idézne-e elő egyházi szakadást?

Szerencsére jobban tudja a pápa, mint bárki, hogy a pápaság csak Rómában élhet. Mekkora volt a katolikus világ fájdalma, midőn a pápaság Avignonba átvéte (1305—1378) a francia királyok bühbérév látszott lenni. Mily nagy megbánást okozott Róma városának XI-dik Gergely, kinek a vizsgatálás jutott, hogy pápasága végéig ott tölthette! Halála után több pápa czivódott a hármak koronáért, mely rendetlenséget csak a több éven át Rómából kizakadt pápaság gyöngeségből lehet magyarázni. Általános egyházi gyűlésre volt szükség (1415), hogy a katolikus világ tiszteletének az igazi pápát kijelölje. S mily szomorú tárgyalások!

IX. Pius e nyomort nem fogja megújítani azáltal, hogy azon helytelen tanácsot kövesse, mely Rómából távozásra készíti. Az igazi katolikusok jól tudják, hogy Rómát el nem hagyhatja.

Ha Róma felszabadítása után csak arról volt a szó, hogy hadaik annyi ideig maradjanak, a mennyi az elmék meggyugtatására, a pápának népével kibékítésére szükséges, Franciaország Itáliával egyetértve nem tagadná meg ez utolsó áldozatot, mert Franciaország mindenekelőtt az egyház legöregebb fia s a császár a katolikus fejedelmek elseje.

Bármi történéjk, ő szentsége el nem fogja hagyni Rómát, melyet azon nemzetek jámborsága gazdagított meg, melyek az arianuslongobardokat, a schismaticus görögöket visszaverve, Krisztus urunk sirját elfoglalták s később a legatusok kezébe fizették a fillérekkel, melyekkel X. Leo által a század fényét fedezték; azon Rómát, mely telve van templomokkal, collegiumokkal, kórházakkal s mindennemű intézetekkel, miket a fejedelmek bőkezűsége és egyházi fiainak hűsége alapított. Ő szentsége a gondviselésre bízott szent birtokokat el nem hagyja.

Bár Róma még mindig a világ királynéja lévén, az emlékezések hatalma és — nem tudom miféle — rokonszenves magasztossága által elbűvölő a művészetek és költöket, — megható jellemet csak a pápák ott lakása által nyeri az örök város. A „csupán ég felé sobajtozó“ (Bossuet) fájdalomkísértet kereszténynek az ő kebelében találnak menedéket. Már a keserűség miatt sem, „hogy az idegen lépcsőjén haladjon fel“ (Dante), nem fogja a szent atya elhagyni a várost, mely hősiesség által nemestie, lángész által megvilágítva, erősen által, ugyszólván költészeti légbe burkolva, mely a lelkeket meghatja; Rómát, hol sz. Péter a hagyományt vérvél megpecsételte és sz. Pál a tanért vért ontá; hol a kereszténység oltárt emelt minden helyen, melyet a pogányság egyik hívő feláldozására kizemelt! Ő szentsége nem fog akarni hátatfordítani az apostolok sirjának s a vértanúk csonkjainak.

Ennélfogva mihamarább fel kell hagynia a státus quo-val. Az államférfiak, igaz, nem szeretik a bár legsürgősebb kérdéseket egy metszéssel megoldani; mindig attól tartanak, hogy valami szélső intézkedésbe vagy lehetetlenségbe botlanak. És hadaik kivonulása által mégsem fogják az elsiertetés vagy eszélytelenség szemrehányását magukra vonni. További halasztás, további mozdulatlanságuk sokkal eszélytelenebb volna. Résztükről nem volna eszélyes, ha tovább tartanának fel oly helyzetet, mely ki nem elégítve a pápaságot, Olaszországot szomorúsággal tölti el, saját érdekeinket pedig kockáztatja.

Franciaország nyugtalanannak érzi magát, Európa aggodíkt. Nem kell nekik többé a vak utca, mely a nemzeteket s kormányokat föltartoztatja! Félre a kétértelműséggel, félre az ingadozással, szavaink világosak legyenek, tetteink határozottak! Nem látjátok-e, hogy a római kérdés türegyül szolgál néhány vadonul kész férfúnak a császárság ellen, s azoknak, kik az általános rozálás közt megbukott kormányok mellett batoritást keresnek s okatlan reményeket táplálnak? A régi monarchikus harag a vallás álarcza alatt, mint a jog képviselője, a szabadság védője, az isteni gondviselés tolmácsa akar feltűnni.

Az érdekek ily hamis helyzetben mihamarabb megbabonrodnak. Övszerek és ígéretek nem elegendők azok meggyugtatására. De az őszinte emberek, legyenek bár a legérzékenyebb kedélyek, soha sem felejtik a tiszteletteljes és nagylelkű bánásmódot, melylyel a császár a vallás és a szent atya érdekében eljár. Őök el fogják ismerni, ha még el nem ismerték, hogy a világi hatalom bukásával a pápa számára elvitathatatlan erkölcsi hatalom fog támadni. Az elégtelenség, kik ha mertek volna, szívesen fegyvert faragtak volna a keresztből, visszaesnének a természetükben rejlő tehetetlenségbe, miről nekünk már annyi bizonyítékot nyújtottak.

E szerint tehát főfontosságú, hogy a császárság túlzott mérsékletből el ne térítse magát azon útról, melyen első

TÁRCSA.

ALEMELIE.

TÖRTÉNETI BESZÉLY.

(Folytatás.)

— Valóban Isten lehetett, ki álmaidban megjelent; szólt megalköve Glisteria.

— Oh, de ha Isten oly jó, minőnek festetted, miért nem jön el éber perczeimben is.

— Az Isten nem láthatni véges szemeinkkel; de miért is jönné, hisz hogy egyedül ne légy, ő elküldé játszó társaidul Zenobiát, Charitást s több társaidat.

— Mi együtt nem lehetünk boldogok, nem vidorok, mi egyforma bánatot érzünk, gyakran elmélázunk s mind úgy tesszik mintha, valakit várunk, kinek meg kell jönie. Azért kérdem, hogy nincs-e több ily istenalak, hogy egyik velem, más Zenobiával, más Charitással, s így tovább mindnyájunkkal oly vidámul, oly boldogul időzzön, mint én időztem azon álomtüneménynyel! Mert mi együtt sokszor bússak vagyunk — de ha ők közénkbe szállának, oh Glisteria! oh anyám, mi boldogok lennénk mi akkor, mi későn vágyánk tul azon kék boltozatot, mely amott a tengerre lehajol, s e világot a mennyországgal összeköti....!

— Menj el Alemelie vedd az inakönyvet s olvass... egykor emlékeztem előtetek a rossz daemónokról... Vigyázz! ők megjelennek álomképekben s nyájas szavakkal inceskednek. Láttad a tengeret, midőn az orkán dühög s hullámokat bány? Ilyenkor egy rossz daemón költözik bele. Ilyen lesz kedved, ha álmaidról gondolkolsz, menj Alemelie vigyázz magadra s imádkozzál.

Glisteria csakhamar iróasztalához ült s Byzanez hatalmas császárához e következő levelet írta:

— Hatalmas ur! A mely tért a szívnek kimért a véget, hiában kerítéd azt tengerrel körül. Fedd el a növény és az edény alól kind. A szerelem gyökere az életben van,

a mit te megtagadsz gyermekedről, arra őt a természet megtanítja. Tudd meg uram, hogy Alemelie lelke sejt és álmodozik.

IV.

E közben a magyarok heves tengeri csatákat folytattak Byzanez ellen. A Marmora hajait, midőn a viharok elszütek, az emberi szenvedélyek korbácsolák.

Maga vezette Tuma Marien Chan a legerősebb gálya evezőjét, s nem egyet zuzatott szét az ellen hajói közül annak erős ormányával. — Felprédáltak s kiraboltak már több görög hajót, midőn véletlenül a viharok keltek fel segíteni Byzanez uralkodóján.

A márvány-tenger óriás hullámokat kezdte bányáni, a görög hajók visszafordíták vitorláikat a kikötők felé, míg Tuma Chan egész hajóerege sikertelenül látszék viaskodni a boszura kelt elemekkel.

Csakhamar éppen a Chan hajóján az árboczok szét-türedéztek s a hajó egy ismeretlen sziget közelében kezdett örvényközt kerengve szét-türedezni. A Chan s hajóainak jobb része mentő csónakokra szállott, s egyenes vonalban tartának azon táj felé, hol nem kevés örömlükre szárazzat sejtének.

Késő éj volt midőn a menekültek egy szigethez jutának, melynek ottlétét sem tudák, annyival kevésbbé ismerhették nevét.

Az éh és szomj erőt vett már rajtuk, etaléltan szálltak ki csónokaikból s mentek a bizonytalan világba; meg-mászva a meredek sziklaparkányzatot, mely a sziget kis paradicsomától a tengerhullámait elzárta, s mily kedves volt a bujdosók meglepetése, midőn a sziget tenyészetében pálmák, nyír-, vadgesztenye- s fígefákra lelének, melyeknek kedves gyümölcseikkel, nedvöklél éhüket, szomjukat enyhíthették.

A sziget semmi lakók nyomát nem árulta el. Tuma Chan parancsot ada menekült társainak, hogy a sziget szélén a szirtek magasán verjenek éji tanyát, s mindig egy közölük fenn virasszon szemmel tartani a tengeri vihart s

figyelni, ha annak csendesültével nem vetődnek e tájra vagy egy hajók közül, melyen e bizonytalan helyről menekülhetnek.

Maga pedig a khán a sziget belsejében egy felfedezett forrás mellett dült le a puba gyepre, hol csakhamar mély álomba merült el.

Fűsleges fényel kelt a nap, a márványtenger lecsilapult tükre csodás millió színvegyülettel ragyogta vissza a megtört isteni sugarakat.

Hasonló volt a kis sziget egy zöld smaragdhoz, mely egy gyémántsereg közepén még élénkebb színt kölcsönöz amazoknak tizes sugaraitól. Vagy talán hasonló egy fényes koporsóhoz, mely körül ezer mécs szór szét szemvakító sugarakat. E koporsónak halottjai voltak, a világból, az emberek sorából kiüldözött Alemelie és társai.

A figék s pálmák gazdag levelein még ott ragyogtak a harmatcseppek, a madárkak vígan kezdetek énekelni. Isteni regg vala.

A forrás körül a gyér avarok közt a lugos stritijében távoli léptek nesze lön észrevehető, mintha könnyűded szél játszanék a száraz levelekkel.

Csak hamar isteni alak tűnt ki könnyűded vidor mozdulatokkal, ragyogó arccal, tündéri szépségben.

Alemelie volt az. Gazdag szőghaja göndör fűrtökben folyt alá vállaira, természet rövid féias tunikát viselt, mely alatt azonban már fejleni indult kebele elarúlá nemét. Fejét egy barettszerű főveg fedé, minőt akkor a tengeri rablók viseltek. Lábát térdén alá szabadon engedé láttatni a rövid tunika, s a telt tagok rózsaszín felületét nemtakarta egyéb egy aranyozott veres szalag sornál, melylyel cipője volt lábához szorítva, honnan szabatos kanyarulatokban az ingerlő puba lábakon egész a térdig felkigyózott.

A lánka egy ezüst seletet hozott kezében. Néhány nap óta szokott e forrásnál ily korán megjelenni, s az, hogy éhomra szomjuzott, elarúlá, miszerint nyugtalan zajos álmai vagnak.

(Folytatjuk.)

lépése oly erős és nemes nyomot hagyott. A mérséklet megszűnik az emberek dícséretét megérdemelni, mihelyt a jog csupán feladatává válik.

Az eddig a császárság, Franciaország kíváncsiakhoz híven, erős léptekkel balra a jog és szabadság pályáján, sem pártok, sem fondorkodók nem lesznek, vagyis inkább egy párt fog fennmaradni, mindnyájuk pártja: a császári párt. Emlékeztünk az ország bősies szilárdaságára a krimiai háború alatt, a hadsereg diadalmas hazatérére, Páris népének ki-mondhatatlan lelkesedésére, mely egy emberként kísérté az Itáliába vonuló császárt, s kérdjük, vajon a nemzetet, mely az önválasztotta császár lángszét és szívét oly elevenen érzi, fogja-e valamikor egyesek állítólagos mormogása meg-tántoríthatni? A császárság az általános szavazati jog által gulaként áll a nemzeti földön, s az ellenséges vélemények, mint porzsemek szétzúzódnak rajta.

Ez egyike azon pillanatoknak, melyek egy század sor-sát eldöntik s a nagy kormányokra rányomják a halhatlan-ság bélyegét.

Cavour gróf kis idővel halála előtt ezt írta nekem: „Igaz van önnek, ha azt mondja, hogy nálamnál job-ban senki nem érzi az örök s az én országom közti szoros összeköttetés szükségességét. Épp oly helyesen állíthatná ön, hogy senki jobban nem ismeri nálamnál azon végtelen szol-gálatokat, miket III. Napoleon Olaszországnak tett.”

De Cavour szemében a mi még nem volt tökéletes. Levele végén a nagy miniszter ezeket írja:

„Az által, hogy a császár a római kérdést törvényes megoldásra juttatja, többet tehet értünk, mintha végkép meg szabadít a németektől. Ez által halhatatlanná lesz a tör-ténelemben s elévülhetetlen jogot nyer haladatosságunkra.”

(A röpirat végét azon beszéd képezi, melyet Pietri minap a senatusban tartott.)

Párhuzam, *) máj. 1. 1862.

Az irt hó beálltával, hegyeink hóval valóan beborulva. Itt az ősz-gabona nagyon szegény, hogy csaknem felét ki-szántolták, és tavasszal vetették be. Jó az ur! de az őszterméshez gyöngye reményünk. A gyümölcsfaik nagyon gazdagon virágoznak; adjon is az Isten, mert két éve, hogy nem volt gyümölcsünk, a minék következtében nagy drá-gaság van; az adót is már-már jórészt kifizettük.

Nyiresi.

VIII. közlemény. **)

Az erdélyi muzeum egylet pénztárába befize-tett alapítványokról és részvényekről.

A) Urbéri papirokban: Gróf Eszterházi László ur 3 nagysága 5,000 ft, gr. Apponyi György ur 6 nmltga 2,000 ft, gróf Mikos János ur 6 nga 1,000 ft, kolozsvári polgár Popini Sándor ur 100 ft, id. Biró Pál ur 10 évi részvényé-be adott 50 forintot.

B) Azon részvényesek, kik részvényüket 1861-re be-fizették: u. m. (Folytatás) Persián Márton 5 ft, Bikfalvi Irma 5 ft, Berecz Antal 5 ft, Maksay Dániel 5 ft, székelyfalvi Nagy Sándor 5 ft, tanár Décsy Károly 5 ft, Medgyes Bálint 5 ft, Csizsér János 5 ft, Veres Antal 5 ft, a sz.-udvar-helyi szűcs ezéh 2 ft, középső gr. Bethlen Sándor 5 ft 25 kr, Kudhy József 5 ft, Palczér Károly 5 ft, Theil Antal 5 ft, Bors László 5 ft, Bartha Imre 5 ft, Böhm Mihály 5 ft, Holicska István 5 ft, tanár Pataki Pál 5 ft, özvegy Máté Péterné 5 forintot.

C) Azon részvényesek, kik részvényüket 1862-re is befizették: Barátosi Balogh Pál 5 ft, Lészay Lőrincz 5 ft, Biró Pataki Louise 5 ft, Széles Farkas 5 ft, Szentkirályi Zsigmondné 5 ft, Pap Áron 5 ft, Kerekes János 5 ft, Berecz Antal 5 ft, Sárpatiki Zsigmond 5 ft, özv. Zeyk Domokosné 5 ft, Herepei Károly 5 ft, mérnök Kovács Sándor 5 ft, Mak-say Dani 5 ft, Sándor József 5 ft, Lechner Imre 5 ft, Bors László 5 ft, Török Emanuel 5 ft, Ballók Ferencz 5 ft, Bog-dán István 5 ft, Medgyes Bálint 5 ft, tanár Ferencz Józsi 5 ft, Pap Mózes 5 ft, Csizsér János 5 ft, Kürty Béla 5 ft, Gothárd József 5 ft, Pataki Ferencz 5 ft, Pataki Dániel 5 ft, Kosztin Tamás 5 ft, Frendl Ferencz 5 ft, Kudhy József 5 ft, Palczér Károly 5 ft, nagyenyedi casino 20 ft, Vajna Antal 5 ft, dr. Donogány Jakab 5 ft, Seheasi Ádám 5 ft, Senor Ágoston 5 ft, Vajda Simon 5 ft, Dörgő Gábor 5 ft, Papp János 10 ft, Décsy Károly 5 ft, Szele István 5 ft, Forró Ferencz 5 ft, kap. Nagy Ferencz 5 ft, Lassel Ágoston 5 ft, Buzogán Áron 5 ft, Gyergyai Ferencz 5 ft, Kirinyi Lajos 5 ft, Szentcs Márton 5 ft, Mikó Sámuel 5 ft 25 kr., Kecskeméti Soma 5 ft, új tag Demjén János 5 ft, Fornusz Gusztáv 5 ft, Bikfalvi Irma k. a. 5 ft.

D) Egyese gmindenkorra adtak: Geltech János 2 ft 10 kr., t. Gilyén János 2 ft, t. Szakács István 5 ft, t. Her-czeg Sándor 5 ft, t. Jósá Samu 2 ft.

Kolozsvárt, május 4-én 1862.

Közlő

Bányai Vitális,
muz. egyleti pénztárnok.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A kir. főkörmányszék tegnap május 5-dikén tartott ülésében tárgyalott a szász nemzeti gyűlés felirata Erdély új belállaméleti szervezése iránt, a mint azt a hetes bizottság javaslatából magából a felirat már közölt szövegéből ismerjük. Miután a királyi tanács ezen ülésében túlyomó szavazattöbbség nyilvánult azon nézet mellett, hogy a szász nemzeti gyűlés hatósági körén belül egyáltalában nem lehet illetékes új nagy államjogi kérdésekbe vágni, melyek csak a törvényhozó testületet illethetik, azon végzés mondatott ki, miszerint a felterjesztés küldessék vissza a szász nemzeti

*) Figyelmeztetjük az ottani ér. olvasó közönséget, hogy mi-kor lapok nem menne pontosan, akkor egy pécsletlen levélbe, melyre kívül fellegyen írva: „Ujság reclamatio“ értesítést róla lapunk kiadó hivatalát, minthogy a székelydés, és nem a szerkesztőség kezeli. Mostan volt levelek átküldetett a kiadói hivatalhoz.

**) Az előbbi közlemények láthatók: a „Kolozsvári Közlöny“ 1860-ik évi 14. 17. 77. 79. 80. 81. 93. — az 1861-iki 83. 130. és 1862-iki 29; — valamint a „Korunk“ 1861-diki 116. és következő számaiban, s végre az 1862-dik évi 80-dik számában.

gyűlés elnökségéhez, a főkörmányszék nem lehetván ajánlója és előmozdítója oly törekvéseknek, melyek a törvény és a rend szempontjából ily formában nem igazolhatók.

— Felső-Fehér megyéből egy szolgabíró melletti kényvesztésnek nyílt térben, díj melletti közreadására vagyunk felkérve. Erre nézve megjegyeztük, hogy ha a bizottmányok és ezáltal a nép választási joga helyre lesz állítva, csak azután lehet az elrendezés kérdését bírapi térre átvinni. Addig tegyenek az illetők ugy, a mint jobbnak látják, magok levén tetteikről felelősek. — Egyszersmind felkérjük az illetőket, hogy legalább, midőn magántügyekben küldenek leveleket hozzánk, bérmentesíteni sziveskedjenek.

— Sterka Sultz érsek ő nmlga egy körlevélben minden románt felszólít, hogy a román irodalmi egyletnek Brassóban július hó folytán tartandó gyűlése alkalmával rendezzenek egy kiállítását, kizárólag román férfiak vagy nők által eszközölt productumok, kézművek s művészi tárgyakból. Ha ez eszme valósn, les lesz az első kiállítás a magyar szent korona területén.

— A Reichsrath alsó házának május 2-diki ülésében Plener pénzügyminiszter ur két interpellatoria felelve, a birodalom déli határszélein folytatott csempészetre nézve, többek közt így szolt: „A dél-tyrői határőrséget megkettőztettem, de meg kell jegyezmem, hogy a déli határszéli tartományokban a politikai agitatio oly erős, hogy még a pénzügyörök (finanzwache) hűségét is megrendíti. stb.“

— Pompéry János a „Magyarország szerkesztője négy havi fogságra, Vodlaner kiadó egy havi börtönre s 1000 forintnyi pénzbírságra íteltetett a pesti hadi törvény-szék által. Mindketlen főlebbeztet jelentettek be.

— A „P. Napló“ írja, hogy gr. Teleki Miksáné, de nem Bickersteeth Johanna, mint a „Sürgöny“ véli, kibár angol szülést, a szó valódi értelmében magyar nő, Kővárvidéken 155 ft 25 krt gyűjtött a magyarországi árvízkarosultaknak. Ez összeg leginkább román-ajku polgártársaink adako-zásaiból gyűlt egybe, kik ezáltal szép jelét adták testvéri szeretetüknek.

— A „Vaterland“ egy igen érdekes bankjegy-hamisítási pert hoz újdonságai közt, mely a bécsi törvényszék előtt tárgyalatott. Három pástor gr. Harrach uradalmából ki-sértette meg e kényes mesterséget. Legeredetibb az, hogy a három közül egyik se tud sem írni, sem olvasni. Ablakon keresztül ironnal körvonalozták ki a bankjegy nyomatait, a vörös nyomatot pedig azon festékkel utánozták, melyely a juhoktól szokták megjelölni. A bűnösök öt évi fogságra ítél-tettek. Az elhítek bejelentették a főlebbezt.

— Bukovinában fekvő Kamena helységéből írják, hogy ott mult hó végén egy különös természeti tűnemény adta elő magát. Délután fél 3 óraker szél támadt, mely fekete felhőket hajtott, s csak hamar egész orkonná növekedett. Vihar alatt idegenszerű fergek estek a földre nagy mennyi-ségben, 2 s 3 hüvelyknyi hosszúak, s oly vastagok, mint egy gyermek ujjá. Ez a tűnemény 20 másodpercig tartott.

— Pest városán az állami kincstár részéről 25,133 főt követelnek a volt katonai és polgári cs. k. rendőrség 1861 k. félvi fizetése fejében. Azonban a város e követelés ellen re-kurrált, miután a rendőrséget az alkotmányos hatóság már 1861 elején átvette, s maga költségén tetemes áldozatokkal szerel fel a városi darabontokat, akiknek fűszerlésehez az állam semmitsem adott; ezek már 1861 elejétől fogva fizet-tek: ugyanegy időben tehát a város kétféle rendőrséget nem fizetett, annálkább miután azon időtől fogva a cs. k. volt rendőrség a közrend fentartására többé nem tett szol-gálatokat. (Ll.)

— Zágráb megye közgyűlésileg feliratot intézett a horváth-szlávon helytartótanácshoz, hogy a megye vagyona, mely 1852-ben a cs. kir. pénztárnak kézbesített, adassék vissza.

— A londoni kiállításra utazóknak. Ezen-el értesitem mindazokat, kik magukat a pesti ügynökségnél bejegyeztették, hogy a részükre az országos bizottmány által kiállított „Certificat“-okat, továbbá a tisztai és álladalmi vas-pálya igazgatóságok által olcsóbb vasuti jegyek nyeresére kiadott utalványokat részint elküldöttem postai uton, részint nálam vannak, hol azok bármely pillanatban átvehetők. A társulati tagok számára készült „utasító jegyzetek“ kül-lön füzetbe összeállítva sajtó alatt vannak, ellátva egy kis ábrázati térképpel. E füzet néhány nap mulva szintén elké-szül. München, Stuttgart és Páris városokban bizonyos ven-dégfogadókkal alku köttetett, az ezen társulat neve alatt utazó tagok jó és olcsó ellátására nézve, — s mind az árak az említett füzetben részletesen előadvák. A londoni ügynö-k-ség szállása „34 queen square, Blumsburi.“ Az ügy-nökségi szállás főbejárása felett esti 11 óráig lámpa ég, s így éjjel Londonba érkező társulati tagok is felismerhetik a magyar ügynökség helyiségét az ajtó felett levő Magyar-ország czimeréről, s a magyar feliratról. Egyéb-kint akár éjjel, akár nappal érkezik az utas az ügynökség-hez, a főbejárás mindig zárva van, a megérkező tehát ko-pogjon az ajtón az erre alkalmazott kopogtatóval, s felmen-vén az első emeletbe, ott találja a magyar ügynökségi hi-valtal szobáját, hol hazafi készség, és szívélyes előzékeny-séggel fog fogadtatni, s a kellő utbaigazítást megnyerni.

Érkövi Adolf.

POLITIKAI HIREK.

Franciaország. Páris, apr. 28. Pietri senatorknak ily című röpirata: „A francia politika és az olasz kérdés“ ma adatott ki. Megjelenése roppant figyelmet keltett Páris-ban, mi főleg azon körülményeknek tulajdonítható, a melyek közt megjelent. Leginkább feltűnik benne azon hang-nyomat, melylyel egy egységes Olaszország létrejövele ugy van benne felmutatva, mint Franciaország érdeke, s biztosíték Ausztria ellen. E tekintetben ugyanis még sok francia államférfiu van, kik ma sem tudnak megvalni azon ó francia hagyománytól, hogy Olaszország gyengesége és szétdaraboltsága, előny Franciaországra nézve. — Lavalette marquis mindenesetre visszatér Rómába, mint némelyek állítják, már a legközelebbi napokban. Goyon tábornok rövid időn hazajövend Franciaországba, azonban mint mondják, római helyőrség-parancsnoki címét megtartja. Niel tábor-

nagy Párisba hivatott s tegnap a tuileriákban ebédelt. Az hiszik, s lesz Goyon utóda.

Az „Indep.“ megerősíti a Goyon visszahívásáról szár-nyaló hírt, sőt az idejét is kitűzi, t. i. május végét, midőn Párisba jövend, miután Lavalette már e hó 20-án ismét elfoglalandotta követi állomását.

Páris, apr. 30. A törvényhozó testület 214 szóval 3 ellen elfogadott egy törvényjavaslatot, mely szerint ismét 100,000 újoncz rendeltetik be. Az ellenvéleményűek 20,000-nyi seregleszállást kívántak.

Az amerikai kérdés naponkint inkább előtérbe lép, s ugylátszik, a kormány a közvélemény által kényszerítetté akarja magát, hogy Londonban annál nyomatosabban pártolhassa a beavatkozást. Ez már azon modorból is kitű-nik, melylyel a felhivatalos lapok az amerikai kérdés mind-inkább a Délre kedvező szempontból tekintik. Ezenkívül emlegetik, hogy már is több gyárvidék intézett petitiót a kormányhoz, melyekben a császár felkértek, hogy bármily uton az amerikai gyapott beszállítását ismét lehetővé tegye. A „Moniteur“ londoni levelezője igen kedvezően nyilatkoz-ván a déliekről, a hivatalos lap inti a közönséget, hogy a korinthis győzelem fontosságát tul ne becsljük, s kiemeli, hogy Richmondban legkevésbé sincsenek kétségbe esve, sőt újból megakarják a háborút indítani.

Olaszország. Turin, apr. 26. Párisból jövő min-den tudósítások szerint az olasz ügy ott igen jó lábon áll, s a francia helyőrség kivonulása Rómából bizton várható, ha a szentszék továbbra is vonakodik mindennemli enged-ményről. Ratazzi minden előkészületet megtett, hogy a ki-rályt kísérő utját lehető legdúsabb eredményűvé tegye az ország javára. Személyesen akar megismerkedni a különb-ző tartományok szűkségeivel, s a hol lehet, ott helyben segíteni. E célból nemcsak kabinetfőnökét, hanem még mintegy husz belligymiszteriumi hivatalnokot, többnyire ná-polyiakat magával vitt. Garibaldi egészsége teljesen helyre-állott. A kormány nagyon rajta volt, hogy nápolyi utját felhagyassa vele, különösen nem szeretné, hogy a király-lal egy időben menjen Nápolyba. Garibaldi valószínűleg halgatni fog az okos szóra.

Cialdini a mult héten incognito Turinban volt és hosz-szas értekezéseket tartott Victor Emmannellel, Ratazzival és Durando tkbal. Aztán Bresciába utazott meglátogatni Gar-baldit. Cialdini elutazása után három granatós ezred rende-letet kapott Florenzbe és Bolognába indulni; ezek csatla-kozni fognának a római határszálen összevont piemonti csa-patokhoz.

Turin, april. 27. A „P. Lloyd“-nak írják: Ismét cle-ricális mesterkedéseknek jöttek nyomára. E mesterkedések még a főváros közelében is üzettek. Egy közel Franciscanus kolostorban kutatásokat tartván, fontos levelezésnek jöttek nyomára. Causio a bolognai vicarius maj. 6-án jelenik meg az esküdtek előtt. — Ezekkel egyidőben, a szabadelvű moz-galom naponkint jobban terjed az alsóbb rendű papság kö-zött. Egy legközelebb Milanóban tartott gyűlésben, a vittuo-neli lelkész azon indítványt tette, hogy a pápához egy fel-i-ratot intézzenek, melyben őt a vallás nevében a világi ha-talomról lemondásra szólítsák fel E feliratot az olasz lelké-szek mind aláírának, s egy lombardiai papokból álló követtség által kézbesitenék a pápának. A gyűléseket ez indítványt egyhangulag elfogadta. — Persano tengerészeti miniszter, 8 pancézl fregat építését rendelte el. A kamrák legközelebbi ülésében 6 millió kölcsönt fog e célra kérni, azon fenntartás-sal, hogy a netalán hiányzó összeget a jövő év költségveté-sébe betudhassa. — Itt ellentmondanak azon hírek, hogy Viktor Emmannel király Párist meglátogatná. Egyelőre csak a két, ifjabb királyi herczeg fogja nővérét meglátogatni Pá-risban. — Az egyiptomi vicekirályt e hó 25-re várják Nápolyba hol számára a lakosztályt már rendezik is. A vicekirály két hónap alatt egész Olaszországot beutazandja.

Németország. Berlin, apr. 30. A „Nat. Ztg.“ írja: Az ország legnagyobb városai, melyeknek lélekszáma 20,000-en felül van, határozottan a miniszterium ellen szavaztak. Silesia, Westphalia és a Rajnatartományokban a clericalis befolyások nem maradtak minden eredmény nélkül; habár ez eredmény sokkal csekélyebb, mint más választásokkor volt. Azonban a fendfalis párt a legtekélyesebb vereséget szenvedett az egész monarchiában. El lehet tehát mondani, hogy az ország a felosztott kamara mellett és a miniszterium ellen szavazott. A berlini első választó kerület alkotmányos választóinak tegnapi előleges értekezésében elhatározták, hogy Kühne, Duncker és Sybel tanár jelöltesenek ki kö-vetküli. Az utóbbira nézve abban egyeztek meg, hogy ha a baladási párt más szabadelvűt jelölne ki helyette (vagy Gaullen-Julienfeldet vagy Carlowitzot) az alkotmányos párt ezekre is szavazand.

A „Times“ következőleg ir Poroszországról: A kik a legközelebbi porosz mozgalmakat figyelemmel kísérték, egyet-értenek velünk, hogy a porosz kormány, a hatalompolczra jutása óta, nagyon szánalomra méltó szerepet játszik. Kez-dettől fogva sem a nép sem a sajtó rokonszenvével nem dicsékedhetett, s valóban még alig volt kormány a világon, melynek ily kevés barátja lett volna. A reactionarius lapok is csak azon támogatásban részesíték, melyet azon egyének irányában szoktak tanusítani, kiket léposóul használnak fel arra, hogy maguk a polczra juthassanak. A Heydt-Roon-Jagow kabinetnek nincsenek követői, a hivatalos „Steroz-tung“-on kívül, mely minden kormánynak állandó és fize-tett közlönye, s így mindenféle irányu kormány támogatá-sára kötelezve van.

Hanau, apr. 28. Az adómeztágadásért elkobzott tár-gyakat ma éjjel, betörés után mind ellopták. A törvény-szék azonnal bizottságot nevezett ki a tényállás felvételére.

Oroszország. Porosz lapok szerint politikai körök-ben arról beszélnek, hogy a szabadelvűség hírében álló Mi-hály nagyherczeg, Lengyelország helytartójává és Varsó kormányzójává fog kinevezettni. Ha ez bebizonyul, akkor nagy valószínűséggel bir azon gyanítás, hogy Oroszország a lengyel ügyek irányában más politikát szándékszik kö-vetni.

A „Journ. de Sz. Petersb.“ máj. 1-i számában kételkedik, hogy a nyugati hatalmak beavatkoznak az amerikai ügyekbe.

Görögország. Athéne, apr. 25. Az angol hatóságok Joniában vonakodtak a naupliai főnököt befogadni. A naupliai fegyvertár, mely a fölkelés előtt 30.000 jó fegyvert tartalmazott, üres volt. A városban és környékén kutatások történtek a fegyverek után. Luitpold bajor herceg legidősebb fia, készen nyilatkozott a görög trónörökösödés elfogadására az ország vallásának felvételére.

Athen, apr. 26. A szárd hajóállás Pyraeusban, mely eddig „Archimedes“ gőzfregattból állott, „Montebello“ és „Mourambono“ gőzösökkel erősítették. Az argosi öböl ostromzárását megszüntették. A kegyelmet nyert katonákat a hadseregbe sorozták s a naupliai ostromló hadak állomásaikra visszatértek.

Dunafejedelemségek. Az egyesült Oláh-Moldvafejedelemség új lobogóját a porta hivatalosan elismerte. A lobogó, a párisi értekezlet határozata szerint, veres, sárga és kék színi.

Szerbia a portától újból egy biztost kért kineveztetni, a törökök Szerbiában tartózkodása kérdésének elintézése végett. Ali bey a párisi török követség első titkára bízott meg e feladattal.

Mexiko. Veracruz, apr. 3. Miután Franciaország a soledadi egyezményt nem helyesli, a francia csapatok, melyek holnap visszatérnek ide, 15-én ismét Mexikóba mennek.

A mexikói ügyre vonatkozólag új egyezkedésről van szó Francia- és Spanyolország közt. Egy ideiglenes kormányt akarnának felállítani, melynek élén Almonte tábornok lenne! E kormány a hatalmak oltalma alá fogna helyeztetni.

Ujabbak. Páris, május 1. Mexikói tudósítások

szerint a spanyolok is Mixiko városba mennek. Breszből csapatok és hadszerek küldetnek Mexikóba.

— Paris, maj. 2. Az „Esprit public“ című lap írja: Niel tábornagy katonai és diplomáciai felhatalmazásokkal Romába menend, hogy a pápának ígért oltalmat az olaszok jogaival megegyeztetni törekedjék.

— London, maj. 1. A kiállítás megnyitása pompás volt. A nemesség s a notabilitások jelen voltak. Meyerbeer, Auber és Bermet zeneszerzeményei lelkesedéssel fogadtattak. A házak ünnepélyesen fel vannak díszítve.

— Milano, maj. 2. A modenai osztályparancsnok elzárkózik összeesküvést fedezett fel a nápolyi katonák közt. A szökevények elfogattak.

— Roma, maj. 1. Az egész nápolyi királyi család a pápával ebédelt Porto d' Anzioiban. A pápa szombatn visszatér ide.

— Athéne, apr. 26. A hadügyminiszter az egészség- és közigazgatási főnökökkel Naupliába ment, hogy a rendet helyreállítsák. Némely ottani hatóságokat áttesznek Argasba vagy új Korinthusba. Az előbbi helyőrség Tirythnél táborba száll. Az itteni egyetem a nyár folytán zárva marad. A Peloponnesusból jövő levélpóztát Megaránál kirabolták. Több itteni elfogottak szabadon bocsátottak.

— Brüsszel, maj. 3. A mai „Indep.“ szerint a romai kérdés legközelebb olasz értelemben fog megoldatni. A pápa utazásra készül.

— Nápoly, maj. 2. A király az elfogadás alkalmával így nyilatkozott: A közbiztonság nincs helyreállítva, mert Roma az összeesküvés középpontja. A mily nagyon ohajtják az olaszok fővárosukat birni, szintugy kívánják a francziák is, hogy a megszállásnak vége szakadjon.

— Konstantinápoly, apr. 25. A walesi herceget május 4-re várják ide. Utjában néhány napot mult Smyrnában és Rhodusban. A tartományi kormányzók személyzetében változások történek. Mehemed Kiprisli Bosnia kormányzójává nevezetlik.

— Smyrna, apr. 25. „Pelican“ angol csavar-korvett, a bocsánatból kizárt 19 politikai menekültet és 194 altisztet s közkatont hozott Görögországból; utóbbiak főnökeikhez csatlakozott szökevények. A kormányzó megengedte a kiszállást az első rendbelieknek azon feltétel alatt, hogy az államtörvényeket pontosan megtartsák, éppen úgy, mintha török alattvalók volnának; az utóbbiaknak csak ideiglenes menhelyet a Lazarethben. „Eumenide“ francia gőzös is hozott három menekültet, kik azonnal Messinába utaztak.

— Uj-York, apr. 18. Az egyesületi csapatok meg fogják támadni Jackson és Philipp erődöket, melyek az Uj-Orleansba vezető utakat fedezik. A külszövetkezők erősen beszáncolták magukat Korinthusban. A yor-ktowni külszövetkezőknek egy kirohanása visszavertett. Az egyesületi ágyucsajkák bombázták Yorktownt, de eredménytelenül.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Május 5-kén: Nemzeti kölcsön 84.25. 5 % Metalliques 71.75. Bank-részvény 859.—. Hitel-részvény 221.50. Váltó Londonra 130.75. Ezüst 129.65. Arany 6.22.

Május 3-kán: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 75.50. Erdélyi 71.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

(584)

A nyári idényre

(3—3)

sz. Mihálynapig herbe adandó Szamosfalván egy öt szép szobából álló úri lak, konyhával, két lóra vagy marhára istállóval, majorság számára egy nagy csűrös kerttel és egy patak által átkilygózott veteményes kerttel. Értekezhetni iránta Kolozsvárott Krizbai Dezső Miklóssal. (Hid-uteza, Kiss Lajosné háza 315 sz., az emeleten).

(577)

(3—3)

Aranyműves Darkó Samu (Maros-Vásárhelytől, Poklosuteza, 278 sz.) készpénzen megvásárol minden szép briliántot, gyémántot, más színes nemes köveket, nem különben ócska arany- és ezüstöt a maga valóságos belértekében.

(498)

(6—6)

H I R D E T M É N Y.

CSIKI JÓZSEF külmonostoruze 59. szám alatt rendes és dús választéku raktárt tart mindennemű épületfa- és deszka-nemekből, különösen pedig találta-tik nála asztalosok számára tökéletesen kiszáradt 1/2, 1, 1 1/4, 2, 3 és 4 czol vastagságú fenyőfa-deszkák és fosztnik; 1, 1 1/4, 1 1/2, 2 és 3 czol vastag büfka, 1, 1 1/4, 1 1/2 és 2 czol vastag tölgyfa-deszkák és fosztnik; továbbá ugyanezen fajta hárs- és juharfa-deszkák, és szeszgyár felszereléséhez szükségesített 2, 3 és 4 czol vastag, 2 öl 1 láb hosszú válogatott fenyőfa-fosztnik, végre mindennemű gerendák, faragott és fűrészelt léczek sat. a legjutányosabb áron.

(586)

(3—3)

A gyógyhatásáról eléggé ismeretes KORONDI FÜRDŐKET látogatókra nézt, tudomásul veendő — hogy azok kezelését a tulajdonos gróf ur vévén át, miután a fürdő körüli lakok, lehetett romlásai kijavittattak, minden tekintetben gondoskodva lesz, hogy az idényi fürdőszak ide, szívesen látandó vendégei hiányt ne szenvedjenek. Szállások iránt rendelkezhetni orvos Vajna János urnál, M.-Vásárhelytől, a sz.-Miklós utcában, 781 szám alatti szállásán.

Cs. kir.
szabadalmazott
és
első amerikai
szabadalmat nyert

átalán
kedvelt

ANATHERIN-SZÁJVIZE

bécsi fogorvos POPP J. G. urnak. Ára 1 ft. 40 kr. o. é.

Ezen 18 óta használtam levő szájvizet a fog- és szájreceptek névze mint egyike a legjobb óvszernek bizonyult be, magas és fűfűrészek által toltatott-és-közt használtatik, népszerűen pedig a legkínáltabb orvosi egynisegek által számos bizonyítványokkal helyeseltetve, minden további dicsegetés fölösleges.

FOG-OLOM.

melylyel az ember sajátkezüleg dughatja be odvas fogát. Ára 2 ft. 10 kr

Cs. kir. t. g. m. hivatal.

ANATHERIN-FOGPÁSZTA. Ára 1 ft 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR Ára 36 kr. o. é.

Kolozsvárti: Wolff J. és Kibud J. gyógyszer. Tordán: Wolff G. gyógyszer. Szebenben: Zöhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fiai és G. János fiai. Károly-Fehérvárt: Sander gyógyszerész. Rusz, Wagner könyvárus. Segesvárt: Misselbacher J. M. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Décsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Medgyesen: Fohbert gyógyszer. Nagy-Engeden: Oberth J. gyógyszer. Nagy-Váradon: Janki J. Huzella. Fogarason: Nehrer, Maros-Vásárhelytől: Bucher D. és Fogarasi. Balázsfalván: Korvig T. Szászvároson: Leonhardt J., és Wostch gyógyszer. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer, Saltzman, és Ozanak J. S.-Ujlyeltől: Deutsch József. Sainyer-Várallyán: E. Gerber gyógyszer. Szathmárt: Veisz J. Márm.-Szegeden: Hoffman és Rath. Haldmező-Vásárhelytől: Waagner K. gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nagy-Bányán: Tapp gyógyszer. Ó-Márothon: Pfeiffer urak.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárti, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelytől, Dobray Nándornál S.-Udvarhelytől, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön kapható:

NÖVENDEK IFJUSÁG IMAKÖNYVE.

Hitben megerősödött protestáns fiak és leányok számára írta Medgyes Lajos.

Ara: nyomtató velin papíron, bőrbe kötve, tokkal, 1 ft.

Díszkiadás, író-velin, bőrbe kötve arany metszéssel, tokkal 1 ft 50 kr.

UTI RAJZOK.

Írta ZOMBORI GEDŐ.

I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-ik kötet: Franciaország, Schweiz, Savoya és schweizti határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Steierország.

A két kötet ára 2 ft.

Pygmalion

vagy

egy magyar család Párisban.

Regény 2 kötetben. Írta Józsiika Miklós. Ára 1 ft 60 kr.

A váltórendtartás

a cs. kir. váltótörvény értelmében.

Népszerű magyarázat, számos gyakorlati példakkal és mintákkal, s a törvény szövegével bővítve.

Mindenneműek felvilágosítására szerkesztette Fináli Henrik Lajos, gymn. tan. és a kolozsvári szab. keresk. társaság vasárnapi iskolájában rendes tanító. ára 70 k.

Deux années au Brésil

par F. Biard. Ouvrage illustré de 180 vignettes, dessinées par E. Rion. D'après les croquis de M. Biard. Prix: 14 fl.

Les misérables

par Victor Hugo. Edition autorisée par l'auteur. Deux vol. prix 6 fl. 30 kr.

Veress F. látogatásijegy alakú fényképei

Darabja 50 kr.

Berde Áron tanár, Bodola Sámuel ev. ref. püspök, Brassai Sámuel, Deák Farkas, Dózsa Dániel szerkesztő, Fekete János román esperes, Fekete Mihály szerkesztő, Finály Henrik, Follinus János, Gyulai Pál tanár, Haynald Lajos rom. kath. püspök, Halmágyi Sándor, Hory Farkas, Jakab Elek, Kriza János unit. püspök, Mikó Imre gróf, Ocsvai Ferencz jogtanár, Orbán Balázs báró, Szász Gerő, Szerdahelyi Kálmán, Szigligeti Anna, Szigligeti Jolán.